T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2016 / 241
KARAR NO : 2016 / 284
KARAR TR : 9.5.2016

ÖZET: Davacıların mülkiyetinde bulunan taşınmazın bir kısmına, kamulaştırma yapılmadan ve bedeli ödenmeden yol geçirilerek ve kaldırım yapılarak müdahalede bulunduğundan bahisle, taşınmazın bedelinin tazmini istemiyle açılan davanın; Borçlar Kanununun haksız fiillere ilişkin hükümlerine göre ADLİYARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacılar : 1-M.H.
2-Ü.H.
3-O.M.
Vekilleri : Av. M. E.F., Av. C. T.
Davalı : Ulalar Belediye Başkanlığı
Vekili : Av. L.O.

O L A Y : 1-Davacılar vekili; müvekkillerinin Erzincan İli Tapusunda kayıtlı, Ulalar Köyü Cumhuriyet Mahallesi, Ahurcuk Mevkii, 182 ada, 10 parsel sayılı, 8478.40 m2 gayrimenkulün malikleri olduğunu; davalı Belediyenin, müvekkillerinin muvafakatini almadan gayrimenkulün doğu cephesi boyunca 921.28 m2'lik kısmına yol geçirerek, kaldırım v.s. yaparak müdahalede bulunduğunu; bu nedenle el koyma günündeki durumun tespiti ile dava günündeki bedelini davalıdan istemek zorunluluğu doğduğunu; arsa niteliğindeki taşınmazın ticari saha içinde kaldığını, Ulalar belediyesinin en merkezi yerinde bulunduğunu ifade ederek; taşınmazın bedeli olan 110.553.60 YTL'nin dava gününden itibaren yasal faiziyle birlikte davalıdan tahsili istemiyle 20.4.2006 tarihinde adli yargı yerinde dava açmıştır.

2- Davalı İdarenin anılan parsele ilişkin olarak Mahkemeye sunduğu 14.6.2006 gün ve 2006/237 sayılı yazıda; ilgili taşınmazın Ulalar İmar Planı ve belediye mücavir alanı içerisinde yer aldığı, İmar Planında "Sağlık Ocağı ve Park" alanı içerisinde kaldığı, hali hazırda sulu tarla vasfında bulunduğu, kadastro parseli olduğu; Belediye Encümeninin 18/05/2006 tarih ve 2006/39 sayılı kararı ile, ilgili taşınmazı da kapsayacak şekilde 18. madde uygulaması yapılmasının kararlaştırıldığı, 18. madde uygulama sahasının belirlendiği ifade edilmiş; Teknik Bilirkişiler tarafından Mahkemeye sunulan 18.07.2008 tarihli Krokili Raporda; dava konusu parselin doğu kısmından başlayarak güneydoğu istikametinde uzanan kısmında kaldırım ve yol olarak kullanılan alanların mevcut olduğunun tespit edildiği; bu kısmın 1111.50 m2 olarak hesaplandığı bildirilmiş; Fen Bilirkişisinin raporuna karşı davalı İdare vekili tarafından yapılan 28.07.2008 tarihli itiraz dilekçesinde ise; dava konusu olayda İdare tarafından taşınmaza süreklilik arz edecek şekilde el atılmadığı, sadece yol çalışmaları nedeniyle davalının taşınmazının kendiliğinden araçların gidip gelmesi nedeniyle bir nevi yola dahil edilmiş olduğu, davacıların taşınmazdan yararlanmalarının engellenmediği savunulmuştur.

3- Erzincan 1. Asliye Hukuk Mahkemesi, 12.11.2008 gün ve E: 2006/199, K:2008/650 sayı ile, uyuşmazlığın esasını inceleyerek, davalı İdarece dava konusu taşınmaza, bilirkişi raporlarında da belirtildiği şekilde yol ve kaldırım yapılmak suretiyle 1111,5 m2'lik kısmına el atıldığı, elatılan yerin yol ve kaldırım olarak kullanıldığı ve bu nedenle el atmanın devamlılık arz ettiği gerekçesiyle, davanın kısmen kabulüne karar vermiştir. Bu karar temyiz edilmiştir.

4- Yargıtay 5.Hukuk Dairesi: 6.4.2009 gün ve E:2009/2494, K:2009/5400 sayı ile, taraflara emsal göstermeleri için imkan tanınması, lüzumu halinde resen emsal celbi yoluna gidilmesi ve dava konusu taşınmaz değerinin emsal karşılaştırması suretiyle tespiti için yeniden keşif yapılması ve sonucuna göre karar verilmesi gerektiği gözetilmeden, eksik inceleme ile hüküm kurulmasının ve el atılan taşınmaz yol halini aldığından TMK.nun 999.maddesi uyarınca tapu kütüğünden terkinine karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde tapuya tesciline karar verilmesinin doğru görülmediği gerekçesiyle hükmün bozulmasına karar vermiştir.

5-Mahkemece, bozmaya uyulmasına karar verilmiştir. Bozma sonrası 14.2.2011 tarihinde Mahkemeye sunulan Bilirkişi Raporunda; dava konusu taşınmaz ile emsallerin mukayeseleri yapılmış mukayese emsal satışlarının değerlendirme tarihindeki karşılıkları hesaplanmış ve dava tarihi itibariyle dava konusu taşınmaza ait bedel çıkarılmış; dava konusu taşınmazın kısmi olarak el atılmış olması nedeni ile arta kalan bölümde kadastro parseli olmasından dolayı değerinde değişiklik olmayacağı belirtildikten sonra, "Davaya konu taşınmaz için 03.01.2011 tarihinde yapılan keşifte dinlenilen Kadastro Bilirkişisi Hüseyin IŞIK'ın beyanına göre 18.07.2008 tarihinde dinlenilen Kadastrocu Bilirkişi Kubilay GÜVEN'in raporunda belirttiği kaldırım, yol ve WC olarak kullanılan bölümlerin sökülerek eski haline getirildiğini belirtmiştir. Bilirkişi Heyetimizce hesaplanan bedel önceki raporda Kamulaştırmasız El Atılan bölüme ilişkindir." denilmiştir.

6- Erzincan 1.Asliye Hukuk Mahkemesi: 7.3.2011 gün ve E: 2009/367, K:2011/120 sayı ile, gerek Mahkemelerinin gözleminde gerekse bilirkişi raporunda değinildiği üzere, davalı belediyenin dava açıldığı tarihte mevcut olan müdahalesini kaldırarak taşınmazı eski haline getirdiğinin görüldüğü; dolayısı ile yapılan son keşif tarihi itibari ile herhangi bir haksız müdahalenin söz konusu olmadığı; bu nedenle, konusuz kaldığı gerekçesiyle davanın reddine karar

vermiştir. Bu karar da temyiz edilmiştir.

7- Yargıtay 5.Hukuk Dairesi; 10.10.2011 gün ve E: 2011/11625, K:2011/15829 sayı ile, davanın, kamulaştırmasız el atılan taşınmaz bedelinin tahsili istemine ilişkin olduğu; Mahkemece, dava sırasında el atmaya son verilerek taşınmaz eski hale getirildiğinden davanın reddine karar verildiği; dava sırasında mevcut yol ve kaldırım sökülerek fiili el atmaya tamamen son verilmişse de, fen bilirkişisi raporuna göre taşınmazın mevcut imar planında park ve sağlık tesisi alanında kaldığı; Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun benzer konudaki 15.12.2010 gün ve 2010/5-662/651 sayılı kararı da gözetilerek, imar planında park ve sağlık alanı olarak ayrılan taşınmaza fiilen el atılmamış olsa dahi 3194 sayılı İmar Kanununun 10. maddesinin amir hükmü uyarınca 1/1000 ölçekli uygulama imar planının kesinleştiği tarihten itibaren 5 yıl içerisinde davalı belediyece ayrılma amacına uygun olarak kamulaştırma görevinin yerine getirilmemesi ve malikin mülkiyet hakkının süresi belirsiz şekilde kısıtlanması nedeniyle taşınmaz bedelinin ödenmesi gerektiği; bu itibarla, taşınmazın, mevcut imar planında park ve yol olan bölümlerinin fen bilirkişisi raporu ile belirlenerek, taşınmazın 1/1000'lik imar planında sağlık alanı olarak ayrılması sırasında Sağlık Bakanlığının görüşü alınarak ihtiyaç talebinde bulunup bulunmadığının, dava konusu taşınmaz ile ilgili olarak Sağlık Bakanlığına kamulaştırma kararı alınıp alınmadığının ve halen taşınmazın bulunduğu alana Sağlık Bakanlığının ihtiyacı olup olmadığının, ihtiyacı yok ise bu hususun ilgili Belediye Başkanlığına bildirilip bildirilmediğinin Sağlık Bakanlığı ile ilgili Belediye Başkanlığından sorularak, sonucuna göre karar verilmesi gerektiğinin düşünülmemesinin doğru görülmediği gerekçesiyle; taraf vekillerinin temyiz itirazları yerinde olduğundan hükmün bozulmasına karar vermiş; karar düzeltme istemi, aynı Dairece, 22.2.2012 gün ve E:2011/21161, K:2012/2861 sayı ile, reddedilmiştir.

8- Erzincan 1.Asliye Hukuk Mahkemesi; 10.7.2012 gün ve E: 2012/95, K:2012/251 sayı ile, davanın aşamalarına yer verdikten sonra; "Mahkememizce bozmadan önce yapılan yargılama sırasında taşınmaza yapılan fiili elatmanın tamamen sona erdiği tespit edilmiş, Yargıtay tarafından da bu durum bozma sırasında benimsenerek yukarıda belirtildiği şekilde hukuki elatılan kısmın belirlenmesi için dava bozulmuştur.

"Davanın konusunun, davalı idarece 3194 sayılı Kanun uyarınca kamu gücü kullanılarak tek yanlı irade ile yapılan imar planlarında yeşil alan olarak yer alan davacılara ait taşınmazın bedelinin tazminine ilişkin bulunduğu anlaşılmış olup, belirtilen duruma göre, imar planı ve buna dayalı imar uygulaması sonucunda uğranılan zararın tazminine yönelik bulunan davanın, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-b maddesinde yer alan "İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları" kapsamında idari yargı yerince çözümlenmesi gerekmektedir." (Uyuşmazlık Mahkemesi 09.04.2012 tarih 2011/238 Esas, 2012/63 Karar)

Eldeki davanın konusunun imar uygulaması sonucunda sağlık tesis alanı olarak belirlenen ve davacıların mülkiyet hakkının sınırlanması sonucunu doğuran işlem nedeniyle tazminat istemine ilişkin dava olduğu, yukarıda belirtilen Uyuşmazlık Mahkemesi kararında da belirtildiği şekilde yargılama yapma görevi İdare Mahkemesine aittir. Mahkememizin görevsizliğine dair aşağıdaki şekilde karar verilmiştir.

HÜKÜM: Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;

Mahkememizin Görevsizliğine;

Görevli mahkemenin idare mahkemesi olduğunun tespitine…" karar vermiş, bu karar temyiz edilmiştir.

9- Yargıtay 5.Hukuk Dairesi; 1.4.2013 gün ve E: 2013/3566, K:2013/5976 sayı ile, davanın, kamulaştırmasız el atılan taşınmaz bedelinin tahsili istemine ilişkin olduğu; Mahkemece, bozma kararına uyulduğu belirtilmişse de, bozma gereği yerine getirilmeyerek, idari yargı görevli olduğundan bahisle mahkemenin görevsizliğine karar verildiği; hükmün, davacılar vekilince temyiz edilmiş olduğu; yapılan incelemede; dava konusu taşınmazın imar planında sağlık ocağı ve park alanı olarak belirlendiğinin tespit edilmiş olduğu; Yargıtay İçtihadı Birleştirme Büyük Genel Kurulunun 16.05.1956 gün ve 1/6 sayılı kararı uyarınca taşınmazın aynına ilişkin bu tür davaların (bu dosyaya özgü verilmiş Uyuşmazlık Mahkemesi kararı bulunmadığı sürece) adli yargıda görülmesinin gerektiği; bilirkişi incelemesi, keşif ve rapor sonuçlarına göre dava konusu yere davalı idarece fiilen yol yapılmak suretiyle el atıldığı anlaşıldığından, artık kamu idaresince fiilen el konulmakla imar uygulamasına başlanılmış bulunduğu; bu nedenle idarenin yapmış olduğu yolu ve kaldırımı ortadan kaldırması ve sökmesinin, taşınmazın imarda konuta açılmadığı sürece neticeyi değiştirmeyeceği; öte yandan taşınmazın tümü kamuya özgülendiğinden, taşınmazın bir kısmına fiilen el atıldıktan sonra vazgeçilse dahi, imar uygulamasının başlatıldığı anlaşılmakla; taşınmazın tüm bedeline hükmedilmesi gerektiği; bu nedenle bilirkişi kurulu tarafından hazırlanan rapor doğrultusunda davanın kabulüne karar verilmesi gerekirken, taşınmaza hiç el atılmamış gibi (ayrıca bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince bu dosyaya özgü verilmiş bir karar da bulunmadığı halde) görev yönünden davanın reddine karar verilmesinin doğru görülmediği gerekçesiyle; hükmün bozulmasına karar vermiştir.

10-ERZİNCAN 1.ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ; 14.11.2013 gün ve E:2013/191, K:2013/298 sayı ile, davanın aşamalarına yer verdikten ve bozmaya uyulduğu belirtildikten sonra; 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 11.06.2013 tarihinde yürürlüğe giren 24.05.2013 gün ve 6487 sayılı "Bazı Kanunlar İle 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" ile değiştirilen Geçici 6. maddesi ile eklenen Geçici 7. maddesinde; vuku bulduğu tarih itibarı ile bu maddenin kapsamında olan kamulaştırmasız el koymadan dolayı bu maddenin yürürlüğe girmesinden önce tazmin talebiyle dava açmış olanların; bu madde hükümlerine göre uzlaşma yoluna gitmeyi isteyip istemediklerini bu maddenin yürürlüğe girmesinden itibaren üç ay içinde idareye ve mahkemeye verecekleri dilekçeler ile bildirebilecekleri, uzlaşma talebi üzerine, uzlaşma görüşmelerinin neticesine kadar davanın bekletileceği; uzlaşılamaması hâlinde, uzlaşmazlık tutanağının mahkemeye sunulmasından sonra davaya devam edileceği, uygulama imar planlarında umumi hizmetlere ve resmî kurumlara ayrılmak suretiyle veya ilgili kanunların uygulamasıyla tasarrufu kısıtlanan taşınmazlar hakkında, 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanununda öngörülen idari başvuru ve işlemler tamamlandıktan sonra idari yargıda dava açılabileceği; bu madde hükümlerinin, karara bağlanmamış veya kararı kesinleşmemiş tüm davalara uygulanacağı, kararı kesinleşen davalara ise, bu maddenin yalnızca sekizinci fıkra hükümlerinin uygulanacağı; eldeki davanın konusunun imar uygulaması sonucunda sağlık tesis alanı olarak belirlenen ve davacıların mülkiyet hakkının sınırlanması sonucunu doğuran işlem nedeniyle tazminat istemine ilişkin dava olduğundan,

Uyuşmazlık Mahkemesi kararında da belirtildiği şekilde yargılama yapma görevinin İdare Mahkemesine ait bulunduğu; 6487 Sayılı Kanunla Kamulaştırma Kanununun geçici 6. Maddesinde değişiklik yapıldığı ve bu değişikliğin bozma ilamından sonra yürürlüğe girdiği, kararın kesinleşmemiş tüm davalarda da uygulanmasının gerektiği, dava tarihi itibariyle fiili olarak yol yapılarak el atılsa da yargılama sonunda yolun kaldırıldığı, davaya konu taşınmazın sadece imar planında Sağlık Ocağı ve park alanı olarak belirlendiği, sadece taşınmaza hukuki el atmanın mevcut olduğu, imar planı değişikliğinden kaynaklanan kamulaştırmasız el atma davalarında yargılama yapma görevinin İdare Mahkemesine ait olduğu, yasal değişikliklerin de dikkate alındığı gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar temyiz edilmeksizin kesinleşmiştir.

11-Davacılar vekili bu defa; davalı kurumun kamulaştırma yapmadan ve bedelini ödemeden taşınmazlarının 921,28 m2'sine fiilen el koyduğundan bahisle; gerekli tespit ve inceleme yapılarak taşınmazın bedeli olan 110.553.60 TL'nin dava gününden yasal faiziyle birlikte davalıdan tahsili istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

12- Erzincan İli, Ulalar Belediye Meclisinin 4.9.2013 tarih ve …/29 sayılı kararına ekli İlave Revizyon İmar Planları Plan Açıklama Raporunda; Belediye Meclisince 5.8.1995 tarihinde onanan 1/5000 ölçekli mer'i nazım imar planına göre, dava konusu 182 ada 10 parsel üzerindeki fonksiyon kararlarının Park Alanı, Sağlık Ocağı ve 7.00m.lik İmar Yolu olduğu; Nazım İmar Planı kararlarına uygun olarak yine aynı tarihte onanan 1/1000 ölçekli uygulama imar planında fonksiyon kararlarının Park Alanı, Sağlık Ocağı ve 7.00m.lik İmar Yolu olduğu belirtilmiş; davalı idarece, idare mahkemesine sunulan cevap dilekçesinde ise; anılan parselin en son, Ulalar Belediye Meclisinin 04.09.2013 tarih ve 20-30 sayılı Meclis kararı ile İmar planında yapılan değişiklik ile Sosyal Kültürel Tesis Alanı olarak düzenlendiği, ancak Meclisin dava konusu parselde yaptığı bu imar değişikliği akabinde Ulalar beldesinin hemen hemen tamamını kapsar şekilde İller Bankası tarafından genel bir İmar Revizyon çalışması başlatıldığı; dava konusu taşınmazın Kadastro Parseli olduğu; bu aşamada fiilen veya hukuken bir el atmanın söz konusu olmadığı, öncelikle dava konusu taşınmazın İmar parseline dönüştürülmesinin gerektiği, imar parseline dönüştürülmeden bir taşınmaza hukuken el atmanın söz konusu olamayacağı savunulmuştur.

13-SİVAS İDARE MAHKEMESİ: 11.2.2016 gün ve E:2014/1109, K:2016/308 sayı ile, 3194 sayılı İmar Kanunuyla yerleşme yerleri ile bu yerlerdeki yapılaşmaların; plan, fen, sağlık ve çevre şartlarına uygun teşekkülünü sağlamak amacıyla anılan Kanunun 7. ve 8. maddeleriyle, belirli nüfus kriterini aşan belediye ve valiliklere imar planları hazırlama ve yürürlüğe koyma yükümlülüğü getirilmiş olduğu; aynı Kanunun 10. maddesi hükmüne yer verdikten sonra; 25.02.2011 tarihinde yürürlüğe giren 6111 sayılı Yasa ile getirilen düzenleme ile 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun geçici 6. maddenin 1983 sonrasındaki dava ve taleplere de uygulanması olanağı getirildiği, ardından 24.05.2013 tarih ve 6487 sayılı Kanunun ile anılan hükümde değişikliğe gidilerek uyuşmazlıkla ilgili olarak "...Uygulama imar planlarında umumi hizmetlere ve resmî kurumlara ayrılmak suretiyle veya ilgili kanunların uygulamasıyla tasarrufu kısıtlanan taşınmazlar hakkında, 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanununda öngörülen idari başvuru ve işlemler tamamlandıktan sonra idari yargıda dava açılabilir. Bu madde hükümleri karara bağlanmamış veya kararı kesinleşmemiş tüm davalara uygulanır. Kararı kesinleşen davalara ise, bu maddenin yalnızca sekizinci fıkra hükümleri uygulanır."düzenlemesinin getirildiği; dosyanın incelenmesinden, davacı tarafın Erzincan İli Ulalar Köyü Cumhuriyet Mahallesi 182 ada 10 parsel sayılı taşınmazın maliki olduğu, muvafakatleri alınmadan davalı tarafça gayrimenkul cephesi boyunca 921.28 m2 kısmından yol geçirip kaldırım yapılarak müdahale bulunduğu, bu nedenden dolayı davalı tarafın kamulaştırma işlemi tesis etmeden ve taşınmazın bedelini ödemeden taşınmazın 921.28 m2'sine fiilen el koymakla taşınmazın bedeli olan 110.553,60 TL'nin ödenmesi talebiyle Erzincan 1.Asliye Hukuk Mahkemesinde dava açıldığı, anılan mahkemenin 14.11.2013 tarihli kararı ile, dava tarihi itibariyle fiili olarak yol yapılarak el atılsa da yargılama sonunda yol kaldırıldığından ve davaya konu taşınmaz sadece imar planında sağlık ocağı ve park alanı olarak belirlendiğinden, sadece taşınmaza hukuki el atma mevcut olduğundan ve imar planı değişikliğinden kaynaklanan kamulaştırmasız el atma davalarında yargılama yapma görevi idare mahkemesine ait olduğundan yasal değişiklikler de dikkate alınarak görevsizliğine, kararı verilmiş olduğu; bunun üzerine davacı tarafça dilekçe ret üzerine yenilenen dava dilekçesiyle, Erzincan İli Ulalar Köyü Cumhuriyet Mahallesi 182 ada 10 parselde yer alan taşınmazın 921.28 m2'ne kamulaştırma işlemi tesis edilmeden davalı idarece fiilen el konulduğundan bahisle 110.553,60 TL taşınmaz bedelinin yasal faizi ile birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle iş bu davanın açıldığının anlaşıldığı; bu çerçevede, dava konusu taşınmazın imar planında sağlık ocağı ve park alanı olarak ayrılmasından yani umumi hizmetlere ve resmî kurumlara ayrılmak suretiyle uzun süre kamulaştırma işlemi tesis edilmediğinden bahisle uğranılan zararın dava konusu olmadığı, davalı idarece taşınmazın bir kısmına yol yapıldığından bahisle fiili el atma durumundan dolayı uğranılan zararın dava konusu edildiğinin görüldüğü; öte yandan; imar planından kaynaklı hukuki el atma nedeniyle uğranıldığı ileri sürülen zararın tazmini istemiyle Mahkemelerinin E:2015/575 sayılı dosyasında aynı davacılar tarafından dava açıldığının da görüldüğü; bu durumda, yukarıda aktarılan mevzuat düzenlemesi de dikkate alınarak davalı idarenin taşınmazın bir kısmından yol geçirmek suretiyle davacı tarafça uğranıldığı iddia olunan zararın tazmini isteminden kaynaklı iş bu davanın idari yargının görev alanı dışında kaldığından incelenme olanağının bulunmadığı; nitekim, taşınmaza kamulaştırmasız el atmasından doğan zararın tazminine yönelik açılan davada oluşan bir ihtilafta çıkan görev uyuşmazlığında Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 17.11.2014 tarih ve E:2014/1005; K:2014/1046 sayılı kararında; idarenin yürütmekle yükümlü bulunduğu kamu hizmetine ilişkin olarak uygulamaya koyduğu plan ve projeye göre meydana getirdiği yol, kanal, baraj, su yolları, su şebekesi gibi tesislerin kurulması, işletilmesi ve bakımı sırasında kişilere verdiği zararların tazmini istemiyle açılacak davaların görüm ve çözümünün, idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları muhtel olanlar tarafından açılacak tam yargı davaları kapsamında yargısal denetim yapan idari yargı yerine ait olduğu; idarece herhangi bir ayni hakka müdahalede bulunulduğu, özel mülkiyete konu taşınmaza kamulaştırmasız el atıldığı veya plan ve projeye aykırı iş görüldüğü iddiasıyla açılacak müdahalenin men'i ve meydana gelen zararın tazmini davalarının ise, mülkiyete tecavüzün önlenmesine ve haksız fiillere ilişkin özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde çözümleneceğine hükmettiğinin görüldüğü gerekçesiyle; davanın görev yönünden reddine karar vermiş; bu karar temyiz edilmeksizin kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Yusuf Ziyaattin CENİK, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN, Mehmet AKBULUT ve Yüksel DOĞAN'ın katılımlarıyla yapılan 9.5.2016 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı dosyasının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacıların mülkiyetinde bulunan Erzincan, Ulalar Köyü, Cumhuriyet Mahallesi, Ahurcuk Mevkii, 182 ada, 10 parselde, 8478.40 m2 taşınmazın 921.28 m2'lik kısmına; kamulaştırma yapılmadan ve bedeli ödenmeden yol geçirilerek ve kaldırım yapılarak müdahalede bulunduğundan bahisle; taşınmazın bedeli olan 110.553.60 TL'nin faiziyle birlikte davalıdan tahsili istemiyle açılmıştır.

Belediyelerin 3194 sayılı İmar Kanununun 8. maddesi ve 18. maddesinin verdiği yetki ile arazi ve arsalar üzerinde imar planlarının hazırlanması ve yürürlüğe konulması, arazi ve arsa düzenlemesi gibi faaliyetleri kapsamında yaptıkları imar planlarından kaynaklanan işlemlerin tek yanlı ve kamu gücüne dayanan irade açıklamaları ile tesis edilen genel ve düzenleyici işlemler olduğu bu yönü ile de idari eylem ve işlemlerden kaynaklanan uyuşmazlıkların idari yargı yerlerinde çözümlenmesi gerektiği tartışmasızdır. Buna karşılık, Belediyece, Kamulaştırma Kanunu'nda öngörülen usul ve yöntemlere uygun idari nitelikte uygulama işlemleri yapılmaksızın, dava konusu edilen taşınmaza/taşınmazlara fiilen el atılması halinde, idarenin bu eyleminin kamulaştırmasız el atma niteliğini taşıdığı açıktır.

Öte yandan, İdarenin yürütmekle yükümlü bulunduğu kamu hizmetine ilişkin olarak uygulamaya koyduğu plan ve projeye göre meydana getirdiği yol, kanal, baraj, su yolları, su şebekesi gibi tesislerin kurulması, işletilmesi ve bakımı sırasında kişilere verdiği zararların tazmini istemiyle açılacak davaların görüm ve çözümünün, idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları muhtel olanlar tarafından açılacak tam yargı davaları kapsamında yargısal denetim yapan idari yargı yerine ait olduğu; idarece herhangi bir ayni hakka müdahalede bulunulduğu, özel mülkiyete konu taşınmaza kamulaştırmasız el atıldığı veya plan ve projeye aykırı iş görüldüğü iddiasıyla açılacak müdahalenin men'i ve meydana gelen zararın tazmini davalarının ise, mülkiyete tecavüzün önlenmesine ve haksız fiillere ilişkin özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde çözümleneceği, yerleşik yargısal içtihatlarla kabul edilmiş bulunmaktadır.

Nitekim, yukarıda belirtilen genel kabul doğrultusundaki Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kurulunun 11.2.1959 günlü, E:1958/17, K:1959/15 sayılı kararının III. bölümünde, "İstimlaksiz el atma halinde amme teşekkülü İstimlak Kanunu'na uygun hareket etmeden ferdin malını elinden almış olması sebebiyle kanunsuz bir harekette bulunmuş durumdadır. Ve bu bakımdan dava Medeni Kanun hükümlerine giren mülkiyete tecavüzün önlenmesi veya haksız fiil neticesinde meydana gelen zararın tazmini davasıdır. Ve bu bakımdan adliye mahkemesinin vazifesi içindedir." görüşüne yer verilmiştir.

Dava dosyalarının incelenmesinden; davacıların mülkiyetinde bulunan Erzincan İli Ulalar Köyü Cumhuriyet Mahallesi 182 ada 10 parsel sayılı taşınmazın, davalı Belediye Meclisince 5.8.1995 tarihinde onanan 1/5000 ölçekli Nazım İmar Planında Park Alanı, Sağlık Ocağı ve 7.00m.lik İmar Yolu olarak belirlendiği, aynı tarihte onanan 1/1000 ölçekli Uygulama İmar Planında aynı şekilde yer aldığı; 04.09.2013 tarih ve 20-30 sayılı Meclis kararı ile İmar planında yapılan değişiklik ile Sosyal Kültürel Tesis Alanı olarak düzenlendiği, ancak daha geniş kapsamlı genel bir İmar Revizyon çalışmasının başlatıldığı; parselasyon işlemlerinin yapıldığı konusunda dosyalarda bir bilgi bulunmadığı ve anılan taşınmazın Kadastro Parseli olduğu ve henüz imar parseline dönüştürülmediği; davacılar tarafından, 8478.40 m2'lik taşınmazın 921.28 m2'lik kısmına; kamulaştırma yapılmadan ve bedeli ödenmeden yol geçirilerek ve kaldırım yapılarak müdahalede bulunduğundan bahisle; taşınmazın bedeli olan 110.553.60 TL'nin faiziyle birlikte davalıdan tahsili istemiyle ilk olarak 20.4.2006 tarihinde Erzincan 1.Asliye Hukuk Mahkemesinde dava açıldığı, yargılama esnasında, Teknik Bilirkişiler tarafından Mahkemeye sunulan 18.07.2008 tarihli Krokili Raporda; dava konusu parselin 1111,5 m2'lik kısmına el atıldığı, atılan yerin yol ve kaldırım olarak kullanıldığı ve el atmanın devamlılık arz ettiğinin bildirildiği; anılan Mahkemece 12.11.2008 tarihli ilk kararda, bilirkişi raporu doğrultusunda davanın kısmen kabulüne karar verildiği; "Olay" kısmında ayrıntılı olarak belirtildiği üzere; 2011 yılında düzenlenen bilirkişi raporunda, davalı belediyenin dava açıldığı tarihte mevcut olan müdahalesini kaldırarak taşınmazı eski haline getirdiğinden bahisle Asliye Hukuk Mahkemesince konusuz kaldığı gerekçesiyle davanın reddine karar verildiği; sonraki süreçte, davacı tarafın, dava konusu talebi değişmediği halde Mahkemece, Yargıtay'ın ilgili Dairesinin bozma gerekçeleri de dikkate alınarak, "davanın konusunun imar uygulaması sonucunda sağlık tesis alanı olarak belirlenen ve davacıların mülkiyet hakkının sınırlanması sonucunu doğuran işlem nedeniyle tazminat istemine" dönüştürüldüğü; bu konuya ilişkin içtihatlar ve yasal düzenlemeler de dikkate alınarak, adli yargı yerince görevsizlik kararı verildiği; kesinleşen son görevsizlik kararından sonra İdari Yargı yerinde açılan davada da davacıların, 2006 yılındaki ilk talepleri doğrultusunda davalarını açtıkları anlaşılmıştır.

Davacıların istemi, mülkiyeti kendilerine ait taşınmazın bir kısmına kamulaştırma yapılmadan ve bedeli ödenmeden fiilen yol ve kaldırım yapılması sonucunda, oluştuğu öne sürülen zararın tazminine ilişkindir.

Dosya kapsamından, davacıların, taşınmazlarına fiilen el atıldığı iddiasıyla dava açtıkları, davanın açıldığı ve devam eden süreçte yapılan ilk keşif ve bilirkişi incelenmesi sonucunda fiilen el atılma olgusunun gerçek olduğu tartışmasızdır. Bu bağlamda, teknik anlamda davacıların davalarını doğru yargı yerinde açtıkları görülmektedir. Devam

eden uzun yargılama sürecinde, taşınmazın niteliğinde oluşan değişikliklerin, başlangıçtaki dava koşullarını değiştirmemesi gerektiği sonucuna ulaşılmaktadır.

Bu durumda, idarenin davacılara ait taşınmazın bir kısmına kamulaştırmasız el atmasından doğan zararın tazminine yönelik bulunan davanın, Borçlar Kanununun haksız fiillere ilişkin hükümlerine göre adli yargı yerince çözümlenmesi gerekeceği açıktır.

Açıklanan nedenlerle, uyuşmazlığa konu edilen davanın görüm ve çözümünde adli yargı yeri görevli olduğundan, Erzincan 1.Asliye Hukuk Mahkemesinin 14.11.2013 gün ve E:2013/191, K:2013/298 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Erzincan 1.Asliye Hukuk Mahkemesinin 14.11.2013 gün ve E:2013/191, K:2013/298 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 9.5.2016 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri	Ali	Yusuf Ziyaattin	Alaittin Ali
NECİPOĞLU	ÇOLAK	CENİK	ÖĞÜŞ

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Mehmet	Yüksel
AYDIN	AKBULUT	DOĞAN